

ABSTRACTS

CSIZMÁR OSZKÁR: SAN LEONE MAGNO E IL SUO *TOMUS AD FLAVIANUM*

Nella prima parte si presenta brevemente il contesto storico del Tomus, cioè il caso di Eutiche, il quale fece una propaganda monofisita a Costantinopoli e viene denunciato presso il patriarca Flaviano. Fu convocato anche un sinodo per risolvere lo scandalo provocato dall'insegnamento di Eutiche, il quale sosteneva che il Logos aveva due nature prima dell'incarnazione, ma dopo ne ebbe solo una. Durante il processo di Eutiche i vescovi convocati al sinodo endemusa tentarono in vano di convincere l'imputato di sconfessare il suo errore e di abbracciare la retta fede. Dunque gli atti del sinodo finirono a Roma presso il papa Leone Magno, il quale prese le parti del vescovo, all'archimandrita Eutiche, giudicato da lui un ignorante, neanche rispose. Ciò nonostante, Eutiche per mezzo di Crisafio ottenne dall'imperatore la convocazione di un concilio per discutere il suo caso. Questo concilio fu convocato nel 429 ad Efeso, dove la situazione degenerò non poco, perché Dioscoro patriarca di Alessandria si comportò da tiranno, estorcendo il consenso dei convocati e usando minacce per mezzo dei parolabani, un tipo di guardia di corpo, per ottenere il suo scopo prefisso: l'eliminazione di Flaviano, la giustificazione di Eutiche, la deposizione di Domno, il patriarca di Antiochia, l'esilio dei vescovi: Teodoro di Mopvestia, Iba di Edessa e Teodoreto di Ciro. I legati papali fuggirono in pericolo di vita da questo concilio, chiamato inseguito dal papa Leone *latrocinium*, un giudizio evidente del non riconoscimento di tali decreti, anzi il papa protestò contro le decisioni di questo concilio. Il patriarca Flaviano fu ucciso, probabilmente avvelenato durante il trasporto in esilio. Il Tomus ad Flavianum non fu né accolto, né letto. Morto Teodosio II. nel 450, il potere passò all'imperatrice Pulcheria, la quale prese in marito Marchiano. Ambedue erano fautori dell'ortodossia e avversi al monofisitismo. Il nuovo imperatore dunque volendo sistemare le cose, convocò un altro concilio, detto Calcedonense nel 451, dove fu letto ed accettato il Tomus ad Flavianum di Leone Magno.

Nella seconda parte si presenta l'analisi del Tomus in base allo studio di Grillmeier, il quale l'ha diviso in quattro parti. La prima presenta immediatamente il problema di Eutiche, rispondendo alla lettera di Flaviano. Leone giudica Eutiche un'ignorante ed imbecille, il quale non volle conoscere la verità di Cristo attestata nelle Scritture e nel Credo della Chiesa. La seconda evidenzia l'origine delle due nature in Cristo. La terza discute sulla coesistenza delle due nature di Cristo nell'unità della persona. La quarta insegna il modo di operazione delle due nature in Cristo. La quinta dimostra la validità della *communicatio idiomatum*, cioè l'intescambio delle proprietà o attributi in Cristo. E in fine si trova la conclusione contro l'imprudenza di Eutiche, insufficientemente biasimato nel sinodo di Costantinopoli del 429.

Nella terza parte del lavoro esponiamo l'influsso del Tomus di Leona sul credo del concilio di Calcedonia.

Infine la quarta parte offre come nuovo contributo la traduzione del testo in lingua ungherese.

ZOLTÁN FERENCZ – SÁNDOR KESZELI – LÁSZLÓ THOMA: THE FACTORS OF CONVERSION II: CONCLUSIONS DRAWN FROM THE FACTORS FACILITATING CONVERSION OF THE YOUTH AND ADULTS IN HUNGARY TODAY

This present study means a direct continuation of the article published in the previous issue of the review *Deliberationes*. In this second section of the article, the reader may get a glimpse of the conclusions drawn from the research on the main factors of conversion concerning 310 young and adult converters as well as some deeper reflections on the data gathered. In these latter ones, the authors summarize and interpret the principal factors of conversion being apparent in the course of the research in the mirror of both their denominational affiliation and their earlier religious upbringing. Factors of smaller significance and practical questions concerning these are also listed.

In the light of its results, the study deals with some distinguished ways of the inner revitalization of the Church. In order to be able to present these, the authors point at the close interrelations between the main pastoral work of the Hungarian Church, her current point of view concerning religious education and the results of the research.

From among the principal ways of internal revitalization, the authors pay special attention to the catechesis of catechumenal nature as well as the emphases and objectives established by the research on the basis of the catechesis directed towards the preparatory course for performing evangelization as well as to the practical and ecumenical concerns. Finally, the conclusions drawn from the results of the research are also summarized, concerning specifically the practical realization of the different initiatives of evangelization.

JUDIT GYÖRGYINÉ KONCZ: DIE CHARAKTERISTIKA DES DEZENTRALISIERTEN HOLLÄNDISCHEN SCHULSYSTEMS, DAS DIE GESELLSCHAFTLICHE INTEGRATION DER JUGENDLICHEN UNTERSTÜTZT

In der Studie wird Holland als Beispiel angeführt um zu zeigen was für konkrete Ergebnisse unmittelbar in der Schule durch eine bewusste, auf bildungspolitischer Ebene initiierte Erneuerung des Unterrichtswesens erreicht werden können. Unter allgemeiner Schulbildung versteht man in Holland die institutionelle Schulung der Kinder zwischen 4–12 Jahren, die über die elementare Schulung hinaus auch die Schulung solcher Kinder beinhaltet, die einer speziellen Versorgung bedürfen. Dazu gehören zum einen die Schulung begabter Kinder zum anderen die Schulung solcher Kinder, die eine spezielle Förderung brauchen, des Weiteren zählt man dazu die Schulung von Kindern, die Lern- und Verhaltensstörungen aufweisen sowie die Schulung von Kindern mit partiellen

Störungen. Die grundlegende Richtlinie der elementaren holländischen Schulung besagt, dass die Lehrpläne auf den Besonderheiten der Kinder basieren müssen. Daraus folgt, dass sich der Lehrstoff ebenfalls dem Kind anpassen soll.

Die holländische Regierung hat die Autonomie der Schulen als Grundsatz definiert. Das bedeutet, dass die Schulen selbständig mit der staatlichen Finanzierung wirtschaften. Zu dieser geistigen und materiellen Unabhängigkeit gehört die offene Stellungnahme der Schulen über ihre Lebensauffassung, ob sie auf christliche oder nicht-christliche Prinzipien bauen. Als Folge der Dezentralisierung geht die schulische Innovation nicht von der Regierung aus, sondern die Schulen ergreifen die Initiative in Übereinstimmung mit ihren eigenen Erziehungsphilosophien. Die Studie klärt über die Ziele der Bildungsregierung auf, dass sich die viel Raum bietenden Regelungen und mannigfachen Institutionen den Bedürfnissen der Kinder und den Erwartungen der Eltern anpassen sollen. Außerdem soll die Unterscheidung zwischen normaler/durchschnittlicher und spezieller Schule offiziell abgeschafft werden.

HORVÁTH GÁBOR: O FRATER GREGORI! EN CURAVIT ME SANCTUS PAULUS! GYÓGYULÁS ÉS LÁTOMÁS REMETE SZENT PÁL KÖZBENJÁRÁSÁRA BUDASZENTLŐRINCEN.

Gyöngyösi Gergely pálos szerzetes 1512 és 1520 között Rómában a Santo Stefano Rotondo Bazilika melletti pálos monostor priorja volt. Külföldi tevékenysége során 1516-ban jelent meg, többek között, a *Decalogus de sancto Paulo primo eremita comportatus per Venerabilem patrem fratrem Gregorium de Gengyes priorem sancti Stephani Rotondi in urbe et correctus per Reverendum patrem Fratrem Silvestrum sacri Palacii Magistrum* című műve. Sarbak Gábor kutatásai alapján alakult ki a *Decalogus*-ról az a vélemény, hogy azt Gyöngyösi a római közönség, és természetesen a szerzetesrend számára írta. Dolgozatunkban bemutattuk, hogy a *Decalogus*, azon túl, hogy a pálos író egyik valóban jelentős műve, egyben a kortárs Hadnagy Bálint 1511-ben Velencében megjelent, *Vita divi Pauli* című könyvének a folytatása is. Hadnagy Bálint 1507-ben azt a feladatot kapta ugyanis a prior generalistól, Lóránrházi Istvántól, hogy gyűjtse össze a Remete Szent Pál közbenjárásának köszönhető miraculumokat. A 82 eset között viszont nem található meg az ő rendtársának, Tar Ispán Albert – egykori budai várkapitány és a kunok ispánja – gyógyulásának és látomásának históriája, amely 1501-ben történt. Gyöngyösi többek között három olyan miraculumot közöl öt évvel később a *Vita divi Pauli* megjelenése után, amelyek során Remete Szent Pál megjelent, ezek közé tartozik Tar Ispán egyedülálló víziója és gyógyulása is. Az esetet Gyöngyösi részletesen írta le a *Decalogus* harmadik beszédének végén. Egy rendkívül furcsa ténnyel állunk tehát szemben, ugyanis Tar Ispán Albertről azt is tudjuk, hogy világi életét elhagyva, 1490 után szerzetes lett, vagyonát a rendre hagyta, majd ennek köszönhetően újjult meg a Remete Szent Pál budaszentlőrinci ereklyéit őrző kápolna is. Tar Ispán a rend egyik legjelentősebb támogatója, aki később, mint szerzetes Remete

Szent Pálnak köszönhette betegségéből való gyógyulását. Ő az egyetlen olyan ismert pálos szerzetes, aki gyógyulása során látomásban is részesült, és furcsa módon erről az ő rendtársa, Hadnagy Bálint, a *miraculumokról* szóló könyvében egy sort sem ír! Tar Ispán Albertet és Hadnagy Bálintot a magyar történetírás eddig két különböző személynek tartotta. Miután egymás mellé helyeztük Gyöngyösi és Hadnagy könyveit, arra a kivételes esetre figyeltünk fel, hogy az író Hadnagy és az egykori várkapitány, Tar Ispán ugyanaz a személy. Dolgozatunkban 16 pontban bizonyítottuk a két személy azonosságát, rekonstruáltuk Tar Ispán Albert életét a szerzetesrendbe való belépése előtt, így azt is tisztáztuk, hogy a *Vita divi Pauli* 69. fejezetében Hadnagy Bálint, amikor egy bizonyos litteratúráról beszél, akkor saját magáról szól. Köszönhetően a *Decalogus* leírásának tehát jelentős mértékben módosíthattuk azt a képet, amely a XVI. század eleji pálos rendtörténetéről kialakult.

ANIKÓ KOVÁCS-KRASSÓI: SOME EMPHATIC ASPECTS OF TRAINING CATECHETIC AND RELIGIOUS EDUCATION TEACHERS IN THE LIGHT OF A RESEARCH

Examining her own situation today, the Church is continually striving to find her place in society; how to be up-to-date and at the same time how to preserve values, how to answer the challenges of the modern era and help all those who wish to become (again) the member of the Church. This should be observed by both the leaders and the fellow workers of higher education in the Church since they directly influence the way the future pastors, religious education teachers and associates of catechetical and pastoral work start their activities in the service of the Church. Thus they have a great effect not only on the contents of the practical training but also on the way these persons see the world around themselves.

On the basis of the data gained from a research examining adult converters, the study has been aimed at shedding a light on the effects of religious education during infancy and drawing the corresponding consequences from them. As a result, it is considered to be of especially significance to draw the attention to the importance of the person of the catecheta /pastor, the significance of the liturgy and the symbols as well as the role of the community. Finally, it is important to underline that instead of a knowledge-centered religious education, these persons should lead an experience-centered catechesis, which can be much more effective.

GÉZA KUMINETZ: CONSIDERATIONS ABOUT THE VIRTUE OF TRUTHFULNESS

The problem of lying and uprightness is still a *magna quaestio*, although today it is not so theoretical but rather a practical question.

Uprightness means being faithful to our principles in general and in concrete situations; and it can be expressed by sharing our knowledge tactfully with others. We can sin against this by words and actions as well as by a feigned lifestyle. Truthfulness

becomes a virtue only if it reinforces other obligations, especially secrecy. Witness of faith does not only root in truthful speech but also in the justness of character. One of the most important guarantees of a pastor's authenticity lies in sharing his experiences openly with all benevolent people. He educates them for the virtues of truthfulness and uprightness. He also educates for gaining and guarding information. The good pastor does not listen to untruthful speech, is not taken in by gossip, and does not reveal any secret that might disturb the peace of mind of either the believers or the locality. At the same time, the good pastor unveils the falsenesses of public life. The efficiency of his actions is guaranteed by the truthfulness of his whole being, by his genuine faith and sincere love. While believers of Christ are obliged for a saintly life by the sacraments of baptism and confirmation or marriage, clericals are furthermore obliged by their ordination; and one of the most fundamental dimensions of this mission concerning the efficiency of their service is the affectionate obligation of truthfulness.

MARTIN MICHALÍČEK: A KATEKÉTA LELKISÉGE

A lelkiesség az identitásban gyökerezik, és a kettő több tekintetben azonos módon írható le.

A kereszténységben a lelkiesség és az Istennel megélt bensőségesség szinonimaként tekinthető.

A katekéta számára lényeges, hogy tudatosítsa szolgálata nagyságát. A katekézis sok résztvevője számára a katekéta az, akinek a személyében az első kapcsolat valósul meg magával az egyházzal. Ez kiemeli (lélektani szempontból) az első benyomás fontosságát.

Nem elhanyagolva a katekézis tartalmának jelentőségét, ki kell emelnünk a nonverbális kommunikáció fontosságát. A katekéta Krisztus levele, amelyet a katekézis összes résztvevője olvas (vö. 2Kor 3,2–3). Mi az, amit olvasnak? A zsinat szerint maguk a keresztények is hozzájárulhatnak az ateizmus terjedéséhez (vö. GS 19). A katekéta számára jó embernek és jó kereszténynek LENNI többet jelent, mint ismereteket és képességeket BIRTOKOLNI.

A katekéta személyes érettsége a következő irányokban bontakozhat ki: személyessé tett és szabad hit; a mai világban inkulturált hit; az egyházzal megélt egészséges kapcsolat; a hit közösségi dimenziója; párbeszédkészség az eltérő generációkkal, más felekezetekkel, vallásokkal és kultúrákkal kapcsolatban.

A kiegészítés-szindróma és megelőzése a kocka-szimbólum alapján:

- alsó oldal: szilárd meggyőződés a meghívottságban és a küldetésben;
- felső oldal: élet Isten jelenlétében;
- hátsó oldal: barátság és támasz a papban és a püspökben, akiket képviselek;
- jobb oldal: baráti találkozások más katekétákkal;
- bal oldal: másoknak szükségük van rám;
- elülső oldal: kitekintés, cél és remény a jövőbe nézve.

**CSABA ÖTVÖS: THE ARCHON AND THE CELESTIAL MAN.
SELF-REVELATIONS IN THE NAG HAMMADI SCRIPTURES**

The element recurring in both the primary and secondary sources of the ancient Gnosis is the narrative that involves the revelation of the first archon and the response of the upper world. The mutual characteristic feature of the different variants appearing in the sources is that the authors used these revelations to search for and establish interrelations with the Biblical tradition and with its creator God. In mythical systems, this narrative serves as a support, one the one hand, for the occurrence of the dualism supposing two gods and on the other hand, for the identification of the demiurgical figure with the creator God. In my scheduled lecture, I am going to present this narrative briefly and then I am going to make an attempt to map a solution from the grounds Christian tradition that offers a common explanation of the forming of this narrative.

JÁNOS SÁVAI: DECISION AND VOCATION

The basis of educating for making decisions is constituted by the forming of mature personalities. Healthily developing children want to become adults. It is not the regret for or the fear of renouncement from – otherwise real – values that prevails in the children's dreams or plans and then in their decision but the joy of the *treasure found*. They are conscious of themselves not as losers but as winners. The durability of perseverance depends on the depth of motives and personal affection. The greatest help is the example of a vocation lived in joy. A vocation lived authentically and in joy, no matter what responsibilities it may take, leads the person searching for their way to the adventure the difficulties of which become a personal statement of love in their decisions. An interior requirement is formed: my life should become a personal and unique statement. The wish for identification feeding upon the role model permeates all our abilities and ambitions and turns into our conviction. The decision is made not for the role model but for Him for whom we undertake the given vocation despite the fact that we are aware of and have experienced our frailties.

**ANDREA SZIGETI: SOCIAL SOLIDARITY AND ITS CONSTITUTIONAL
PROJECTIONS**

As a reflection on the constitutional process recommencing in 2010 in Hungary, the study analyses the correspondences of social solidarity and the vindication of social rights. It examines the social reasons for the scarce nature of social solidarity deriving from General Secretary János Kádár's socialist system as well as the effect of these reasons on the contents of the Constitutions before 1989 and on that of the one reformed in the same year. As far as the question and the fashion of constitutional level regulations of social rights are concerned, it deals with the conclusions that can be drawn for the Hungarian constitution from the legislative results occurring at international level

in the past few decades, with special regards to the provisions of the European Social Charter elaborated for the countries of the European region that can have an influence on the direction that the Hungarian legislative processes may take.

ISTVÁN TAKÁTS: STORIA E TRASCENDENZA

Se la storia non è altro che una catena degli eventi incalcolabili, la quale viene elaborata dalla ragione umana e messa in contesto della causalità logica, in questo caso il senso appropriato agli eventi proviene da fuori, dalla realtà immutabile che condiziona il mondo variabile o dalla realtà mutabile, dal mondo stesso? La volontà che vuole trovare il senso, essa a che cosa può appoggiare? Il tentativo della “donazione del senso all’insensato” la ricerca della garanzia, che dà significato agli eventi, il rapporto fra la trascendenza e la storia (che la esige o al contrario l’espelle dal suo ragionamento) sono stessi già una storia. Le risposte sono diventate eventi formatori della storia. Esse hanno dato le cornici dell’orientamento e dell’auto-definizione dell’uomo stesso.

Questo lavoro vuole fare un’analisi della situazione odierna, mentre cerca di mostrare la strada che ci ha guidati. È importante chiarire il rapporto fra la trascendenza e la storia anche per cui che s’impegna a fare storia ecclesiastica, poiché la chiesa è legata ad un evento “soprastorico” per quanto riguarda la sua origine e il suo scopo. È una comunità che vive in mondo, ma non è chiusa in mondo.

Il primo periodo della storiografia era ancora marcato dalla voglia di trovare un assoluto dietro le cose mutabili. I greci hanno cercato il *Logos*, la legge che creava un’unità nella diversità, mentre la concezione giudea e cristiana trovava in Dio la garanzia assoluta del senso della vita e dell’essere. L’illuminismo invece ha smesso di cercare il senso dell’essere. Proprio nel nome della difesa della libertà dell’uomo ha rifiutato la trascendenza e “l’ipotesi di Dio”, e nella vita umana voleva vedere soltanto il compito (vedi il secolarismo e la “religione del progresso”). Il punto d’arrivo non poteva essere l’altro che fuggire dall’Essere ad esser-ci dalle idee grandi alla consolazione del consumo.

Si può allora liberarsi dal nostro essere diminuito senza di ritrovamento dell’aspetto trascendentale?

TAMÁS TÓTH: GLI ARCIVESCOVI DI KALOCSA-BÁCS DALLA FINE DEL BAROCCO ALL’AUSGELICH. QUATTRO BIOGRAMMI (1787–1866).

Attrverso i biogrammi di quattro Arcivescovi di Kalocsa-Bács, László Kollonich (1787–1817), Péter Klobusiczky (1822–1843), Ferenc Nádasdy (1845–1851) e József Kunszt (1851–1866) si presenta un periodo interessantissimo nella storia ecclesiastica in Ungheria: il tempo del giuseppinismo classico e postumo, le riforme civili, la rivoluzione del 1848, poi la guerra di liberazione e le sue conseguenze. L’articolo, oltre che cerca a dare sulla base delle ricerche recenti dei dati biografici più precisi, presenta questo periodo, durante il quale a società civile e la Chiesa ungherese voltavano notevolmente.

Il fatto che si trattano dei presuli che governavano la stessa diocesi uno dopo l'altro, aiuta a vedere l'insieme dei movimenti summenzionati, importanti per la storia d'Ungheria e della Chiesa.

ZAKAR PÉTER: PÜSPÖKI ÉLETRAJZOK A 19. SZÁZADBÓL II.

Tanulmányunk első részében Lonovics József és Horváth Mihály, most a második részben Csajághy Sándor életrajzát foglaltuk össze. Csajághy kiválóan képzett pap volt, aki doktori fokozatának megszerzését követően teológiát, egyháztörténetet és kánonjogot tanított Kalocsán. 1846-ban Nádasdy Ferenc gróf kalocsai érsek titkárává, 1849-ben pedig kanonokká lépett elő. 1851. április 11-én nevezték ki csanádi püspökké. Csajághy kiváló szervező volt, aki átszervezte püspöksége belső struktúráját, megreformálta az oktatás számos területét, beleértve a papképzést is, amelynek területén ragaszkodott papjai többnyelvűségéhez is. Elmélyítette a Mária-tiszteletet, letelepítette Temesváron a szegény iskolanővéreket és különös gondot fordított a vidéki emberek vallásos életének fejlesztésére. A temesvári székesegyházban két oltárt emeltetett és említésre méltó irodalmi munkássága is. Jelentős adományokat tett oktatási és nevelési célokra is.

TADEUSZ ZASĘPA: THE TRUST BETWEEN THE NATIONS AND STATES AS GUARANTEE OF INTERNATIONAL COOPERATION

The 20th century saw two world wars; the October revolution of 1917 with all its consequences for many nations and individuals; the upcoming age of AIDS; the destruction of nature; the crisis of values, of man, and the world in general as the result of fascism and communisms, which has had a great influence on many nations and states up until today. At the same time, it was also the age of possibility concerning great technical and scientific advancement for the commonwealth of humanity and within this, that of each human being as such. In order to continue and strengthen these positive tendencies in the 21st century, we need to change or points of view concerning our history and politics, as well as questions of religion, ethnicity and education. Briefly, we need to consider culture as a means of mutual understanding and politics and morals should walk hand in hand in order to facilitate trust between nations and states. Nevertheless, in order to achieve this, the philosophy of dialog and community are both needed so that violence and wars, which constitute significant danger to mankind as a whole, could be avoided.

Key words: world conflicts, war, revolution, history, ethnicity, economy, religion, education, dialog, community, trust, international cooperation